

Linie Kirkens Tilsynsmand og skal som saadan repræsentere Kirken overfor Staten. Det hedder om Biskoppen baade i Kirkeordonnansen af 1539 og i Christian V.s Danske Lov og senere, kort sagt gennem hele vor kirkelige Lovgivning, at hans Pligt er først at præke Guds Ord ikke alene, hvor han er, men ogsaa, hvor han kommer, at føre Tilsyn med Præsterne. Præken, Embede og Levned og endelig føre Tilsyn med Skolen. En saadan Virksomhed kan ikke erstattes af en Kontorchef. Jeg ved ikke, hvad mine Kontorchefer vilde svare, naar jeg sagde: Nu skal De præke Guds Ord, hvor De er og kommer hen, og føre Tilsyn med Præsterne, alt sammen som der staar i Lovgivningen. Det er en umulig Opgave, og det har heller aldrig været tilsigtet. Den Slags Indvendinger behøvede man egentlig slet ikke at beskæftige sig med eller nævne, men de kommer frem saa tidt, at det er næsten uundgaaeligt at sige et Par Ord om dem. Men for at vende tilbage til Sjællands Bispeembede, er det i Aarenes Løb blevet overordentlig stort med Hensyn til Tallet af Kirker, Præster og Spørgsmaal, som Biskoppen skal behandle og afgøre. Med de Befordringsforhold, vi nu har, er Tanken om at besøge Færøerne og Grønland, som ogsaa ligger under dette Bispeembede, jo ikke uigennemførlig mere, og endelig er de Danske i Nordamerika ganske naturligt henvist til Sjællands Biskop, for saa vidt de vil have Forbindelse med den danske Kirke, hvad de meget ønsker. Det er ogsaa Grunden til, at Sjællands Biskop i Aar rejser til Nordamerika, for øvrigt med Støtte fra Rigsdagen, fra Lovgivningsmagten, thi jeg gaar ud fra, at ogsaa dette høje Ting vil tiltræde den Bevilling, som er foreslaaet og vedtaget i det andet høje Ting derom. Og denne Rejse finder ikke Sted, fordi Biskoppen selv ønsker at komme til Amerika, men fordi begge de to store danske Kirkeafdelinger derovre har været enige om at opfordre ham til at komme.

Embedet er altsaa vokset een Mand over Hovedet, kan vi sige, og det er da heller ikke saa forunderligt, naar man ser hen til hele den store Udvikling, der har fundet Sted siden Svend Estridsøns Dage. Der er dog sket noget i den Tid, København navnlig er jo opstaaet i den Tid; der findes nu — Tallet paa Kirker husker jeg ikke, men der findes over 150 Præster i København og hermed en Uendelighed af Spørgsmaal, som Kirken maa behandle og beskæftige sig med. Det er derfor urimeligt at holde paa, at Sjællands Bispeembede ikke skal

deles. I det andet høje Ting har man heller ikke holdt paa det, alle Partier i Folketinget har indrømmet, at Sjællands Bispeembede bør deles. Det radikale Venstre og Socialdemokraterne har ønsket det delt paa den Maade, at Præstø og Sorø Amter blev lagt til Lolland-Falster Stift. Dette Forslag blev ikke gennemført, men Fremsættelsen deraf viser jo, at de finder det rigtigt, at Sjællands Bispeembede deles. Det sidst vedtagne Forslag, som her foreligger, gaar ud paa at dele Stiftet paa den Maade, at der oprettes et Bispeembede i Roskilde, som saa ogsaa skal have Lolland-Falster Stift under sig, saa at man kan nedlægge dette Stift. Det finder jeg en ganske urimelig Ordning, hvad jeg ogsaa har sagt i det andet høje Ting. Den er urimelig, fordi man ganske vist aflaster Sjællands Biskop for et stort Arbejde — og det er godt, at man gør det —, men samtidig opretter et Bispeembede, som er større end noget af alle de andre og for stort for en enkelt Mand. Men hvad værre er, i Løbet af faa Timer gaar man hen og vedtager et Forslag om Nedlæggelse af et Stift, og gør det saaledes, at Befolkningen i vedkommende Stift faar hele dette Budskab — ja, næsten som et Lyn fra klar Himmel, uden at man spørger den om dens Ønsker. Er der Tale om at nedlægge et Præsteembede, vil man slaa to Sogne sammen, saa maa Ministeren gennem Biskoppen og Provsten henvende sig til Menighedsraadene i de to Sogne og spørge dem, om de kan gaa ind paa denne Tanke. Saa forhandles der med Menighedsraadene, og som oftest bliver nu Resultatet det, at Menighedsraadet svarer nej, vi vil beholde vor Præst; vi har betalt til den Præst i umindelige Tider, lige fra Kirken kom ind her i Landet, og nu vil vi ikke, uagtet vi skal blive ved at betale, nøjes med en halv Præst, vi vil beholde vor Præst. Saaledes ender Forhandlingen som Regel, men i alle Tilfælde, enten den nu ender paa den ene eller den anden Maade, har man fra alle Sider erkendt, at det maa være den rette Fremgangsmaade. Man kan ikke nedlægge et Præsteembede og slaa Sogne sammen, uden at man maa forhandle med Folket derude. Men noget saadant har man ment her at kunne gøre ved et Bispeembede, som har bestaaet i over 100 Aar; det kan man, mener man, uden videre slaa en Strøg over, idet man siger til Folket: Det kommer ikke jer ved, nu har I ingen Biskop mere i Lolland-Falster, nu kan Bispegaarden staa tom, nu skal I til Roskilde. Saaledes synes jeg ikke man kan